

РЕШЕНИЕ

№ 97

гр. Велико Търново, 11.08.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети юни през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: ХРИСТИНА ДАСКАЛОВА

Членове: МАЯ НЕДКОВА
ИСКРА ПЕНЧЕВА

при участието на секретаря ГАЛЯ М. РОМАНОВА
като разгледа докладваното от ХРИСТИНА ДАСКАЛОВА Въззивно
търговско дело № 20254001000112 по описа за 2025 година

С Решение № 39/01.04.2025 г. по т. д. № 105/2024 г. Русенският окръжен съд осъдил Областна дирекция на МВР-Русе да заплати на „УМБАЛ „Канев“ АД - гр. Русе, сумата от 26 200 лв., представляваща цена на разходи за консумативи и труд за вземане на биологични проби и химико-токсикологични изследвания, извършени в периода 01.12.2021 г. - 31.12.2023 г., за които са издадени процесните фактури, ведно със законната лихва от завеждане на делото - 09.08.2024 г., до окончателното изплащане, както и сумата от 3 935 лв. разноски по делото по компенсация и отхвърлил иска в останалата му част до предявения размер от 26 700 лв.

Въззивна жалба против решението в частта, с която предявения иск е бил уважен до размер на 26 200 лв., ведно със съответната законна лихва, е подадена от ответника Областна дирекция на МВР – гр. Русе чрез пълномощника юрисконсулт Г. Д.. Счита решението за неправилно и незаконосъобразно. Съдът неправилно е приложил материалния закон, поради което фактическата обстановка е неправилно възприета и оценена от съда, което е довело до необосновани фактически констатации и правни изводи. Позовава се на чл. 172а от ЗДвП и счита, че за сметка на ОД на МВР – Русе евентуално биха били само случаите с установена концентрация на алкохол в кръвта под 0.5 на хиляда и на некачествена или невалидна проба, или когато физическото състояние на лицето не позволява извършване на проверка. За всички останали случаи няма основание разходите да са за сметка на ОД на МВР. Таксата за

изследване е дължима от лицето по силата на чл. 172а, ал. 1 от ЗДвП, а не въз основа на някакво разпореждане от страна на полицейски орган. Медицинското изследване и вземането на биологични проби се извършва когато водачът на МПС откаже извършване на проверка с техническо средство или тест, или когато не приема показанията им, като тогава изследването е изцяло по волята и с ясното съзнание на водача, а не по желание на контролен орган от състава на ОД на МВР – Русе. Законодателната празнота за механизма на събиране на разходите на болничните заведения не може и не следва да се вменява като задължение на органите на МВР. Моли съда да отмени като неправилно решението и вместо това да отхвърли изцяло исквете, като присъди юрисконсултско възнаграждение за двете инстанции в общ размер от 720 лв. В съдебно заседание жалбата се поддържа от юрисконсулт Д..

В писмения си отговор въззиваемото дружество-ищец „УМБАЛ „Канев“ АД чрез пълномощника адв. Е. Н. оспорва жалбата и я счита за неоснователна. Моли съда да потвърди обжалваното решение като правилно – обосновано и съобразено с материалния закон. Анализът на законовите и подзаконовите правни норми сочи, че волята на законодателя е била размерът на разходите за извършване на медицинското изследване да се определя от лечебното заведение, но заплащането им да не бъде изцяло за сметка на контролния орган, а и за сметка на изследваното лице, когато е установена концентрация на алкохол над 0.5 на хиляда. Дотогава свидетелството за управление на МПС е временно отнето от водача. Позовава се на чл. 28 от Наредба № 1/19.07.2017 г., а именно – че информацията относно размер на разходите за медицински изследвания се връчва на областните дирекции на МВР, които са държавните органи, които имат информация за резултата, както и механизъм за събиране на дължимите суми. Затова счетоводно начислените разходи за вземане на проби се отчитат като задължение на съответното ОД на МВР. Доводите се поддържат в съдебно заседание от адв. Н.. Направено е искане за присъждане на разноски съгласно представен списък.

Великотърновският апелативен съд, като взе предвид изложеното в жалбата и доказателствата по делото, обсъдени поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено следното:

Въззивната жалба е неоснователна.

Решението в обжалваната част е валидно, допустимо и правилно.

Ищецът „УМБАЛ „Канев“ АД е предявил иск за осъждане на ответника ОД на МВР - Русе да му заплати сумата от 26 700 лв., представляваща разходи за консумативи и труд за вземане на биологични проби и химико-токсикологични изследвания, възложени от ОД на МВР - Русе в периода 01.12.2021 г. – 31.12.2023 г., ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

В исковата си молба ищецът твърди, че е оторизирано лечебно заведение и в периода 01.12.2021 г. – 31.12.2023 г. е извършвало медицински изследвания съгласно Наредба № 1/19.07.2017 г. за реда за установяване концентрацията на алкохол в кръвта и/или употребата на наркотични вещества или техни аналози. Размерът на разходите за медицински изследвания е определен със заповеди на директора на болницата, а редът за уведомяване на ОД на МВР - Русе за направените разходи и за реда, по който те следва да бъдат заплащани, е определен с негова заповед от 24.07.2023 г., връчена на ответника с писмо от 24.07.2023 г. Директорът на ОД на МВР – Русе е разпоредил до началника на сектор ПП свидетелствата за правоуправление на МПС да бъдат връщани на лицата само след представяне на документ за плащане на разходите за медицински изследвания. Независимо от това, разходите не са платени на болницата от ответника, въпреки поканата, изпратена с писмо от 17.01.2024 г. Ответникът отказва да плати разходите, като се позовава на липсата на законово основание. Искането е за осъждане на ответника да заплати сумата общо 26 700 лв. по издадени ... броя фактури за извършени медицински изследвания, ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане.

С отговора на исковата молба ответникът ОД на МВР - Русе е оспорил исковете. С изменението на Наредба № 1/19.07.2017 г. (ДВ бр. 81/02.10.2018 г.) – чл. 28, е отпаднало задължението на контролния орган, назначил изследването, да заплаща разходите за медицински изследвания. Позовава се на чл. 172а от ЗДвП, съгласно която за сметка на ОД на МВР евентуално биха били само случаите (131 на брой), при които е установена концентрация на алкохол в кръвта под 0.5 на хиляда и на некачествена или невалидна проба, или когато физическото състояние на лицето не позволява извършване на проверка. За всички останали случаи няма правно основание да се извърши разход от страна на ОД на МВР – Русе. В сектор ПП се депозирани множество заявления от граждани, на които преди вземане на кръвна проба в болницата е било отказано вземане на такса и издаване на служебна бележка за размера ѝ, което забавя процедурата за връщане на иззети СИ на МПС. Счита, че пропускът за събиране на приходи от извършени прегледи и вземане на кръв е на болницата и се дължи на липсата на вътрешна организация и на адекватни действия от нейна страна. Няма законово задължение ОД на МВР да плаща дължимите от водачите такси, които сами са пожелали да им бъде извършено медицинско изследване.

В допълнителната искова молба и в отговора на допълнителната искова молба страните са потвърдили първоначално заявените твърдения и искания.

Установено по делото е следното от фактическа страна:

От представените по делото писмени доказателства – журнал за алкохолни проби и фактури, се установява, че в периода 01.12.2021 г. – 31.12.2023 г. медицински специалисти от „УМБАЛ „Канев“ АД са извършени медицински изследвания и

вземане на проби за химическо и химико-токсикологично лабораторно изследване на водачи на МПС, съпровождани от полицейски служители и/или явили се с талон за изследване. Изследванията са отразени в журнал за алкохолни проби, в който са посочени датата и часа на изследването, талона, имената на лицето и адреса му. За процесния период са издадени 25 фактури, в които са отразени 545 проби. От заключението на съдебно-счетоводната експертиза, допусната пред първата инстанция, се установява, че 10 от пробите са неправилно отразени, при което реалният брой на взетите проби възлиза на 535 на стойността 26 750 лв. Като се приспадат платените суми от лицата, от които са взети проби, дължимата сума възлиза на 26 200 лв.

Фактурите са изпратени на ОД на МВР и получени от нея, видно от представените известия за доставяне.

Цената за преглед и вземане на кръв за алкохолна проба е в размер на 50 лв. и е определена със Заповеди № № 433/20.09.2021 г., 366/11.08.2022 г. и 130/24.03.2023 г. на Изпълнителния директор на „УМБАЛ „Канев“ АД.

Със Заповед № 308/24.07.2023 г. на Изпълнителния директор на „УМБАЛ „Канев“ АД е определен реда за извършване на изследванията и документите, които се попълват и съставят. Разпоредено е до 10-то число на следващия месец счетоводството на болницата да изпраща на ОД на МВР – Русе данъчната фактура за разходите, направени през календарния месец и извлечение от амбулаторния журнал, съдържащ данните на лицето, за което са направени разходите. Заповедта е изпратена до ОД на МВР – Русе с писмо от 24.07.2023 г. и получено от нея на 27.07.2023 г., видно от известието за доставяне.

С писмо от 17.01.2024 г. до ОД на МВР – Русе, „УМБАЛ „Канев“ АД е изпратило покана за плащане на дължимите суми съгласно приложени към писмото фактури.

В отговора на ОД на МВР (писмо рег. № 336-4492/02.02.2024 г.) е посочено, че няма „законова възможност“ за плащане на разходите за вземане на всички взети проби. Също така, че за периода са взети 131 проби, при които е установена концентрация на алкохол в кръвта под 0.5 на хиляда и липса на наркотични вещества в кръвта, които следва да бъдат за сметка на ОД на МВР – Русе. Посочено е, че сумите за тези проби ще бъдат заплатени при издаване на фактура за тях. Направено е предложение в началото на всеки месец ОД на МВР – Русе да изпраща на болницата данни за пробите, при които е установена концентрация на алкохол под 0.5 на хиляда, които са за негова сметка, а за останалите проби начинът на събиране на сумите да бъде определен от изпълнителния директор на болницата.

По делото са приети като доказателства Заповеди с № № 3813/20.12.2022 г., 3906/23.12.2022 г. и 2895/05.08.2024 г. на Директора на ОД на МВР – Русе относно действията на полицейските служители от ОД на МВР – Русе при установяване на

лица, управляващи МПС след употреба на алкохол, наркотични вещества или техни аналози. Разпоредено е при връчване на талон за медицинско изследване, служителите да връчват на лицето и декларация, че лицето е уведомено в кои случаи разходите за изследването са за негова сметка съгласно чл. 172а от ЗДвП. Представена е и кореспонденция между ОД на МВР – Русе и Дирекция „Планиране и управление на бюджета“ на МВР и Дирекция „Правно-нормативна дейност на МВР.

Като доказателства са приети служебни бележки, издадени от „УМБАЛ „Канев“ АД на лица, на които са извършени медицински изследвания, в които бележки е посочено, че разходите в размер на 30 лв. следва да бъде заплатени от ОД на МВР – Русе.

Като свидетел пред първата инстанция е разпитан Н. Д. Н. – Началник сектор „Пътна полиция“ към ОД на МВР – Русе. Свидетелства за действията, които полицейските служители извършват след извършване на проверки на водачите на МПС.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск е основателен до размер на 26 200 лв., както правилно е приел първоинстанционният съд.

Съгласно чл. 172а, ал. 1 от ЗДвП разходите за извършване на медицинско изследване, за вземане на биологични проби и за извършване на химическо изследване за установяване на концентрацията на алкохол в кръвта и/или химико-токсикологично изследване за установяване на употребата на наркотични вещества или техни аналози са за сметка на лицето, за което с техническо средство е установена концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или с тест е установена употреба на наркотични вещества или техни аналози или което е отказало извършването на проверка с техническо средство или тест. В останалите случаи, когато извършената проба с техническо средство или тест е некачествена или невалидна или физическото състояние на лицето не позволява извършване на проверка с техническо средство или тест и при извършването на химическо или химико-токсикологично изследване не е установена концентрация на алкохол в кръвта над 0,5 на хиляда и/или употреба на наркотични вещества или техни аналози, разходите са за сметка на ведомството, чийто орган е назначил изследването, съгласно ал. 2 на същата разпоредба. В следващата ал. 3 на чл. 172а от ЗДвП е предвидено изрично, че до заплащането на разходите по ал. 1 свидетелството за управление на МПС, отнето на основание чл. 171, т. 1, буква "б", не се връща на собственика.

В чл. 28 от Наредба № 1/19.07.2017 г. за реда за установяване концентрацията на алкохол в кръвта и/или употребата на наркотични вещества или техни аналози, е предвидено, че ръководителите на лечебните заведения и структурите по чл. 11, чл. 19,

ал. 1 и чл. 20, ал. 1 със своя заповед определят размерите на разходите за извършване на медицинско изследване, за вземане на биологични проби и за извършване на химическо изследване за установяване концентрацията на алкохол в кръвта и/или химико-токсикологично изследване за установяване употребата на наркотични вещества или техни аналози и предоставят тази информация на областните дирекции на МВР.

Безспорно по делото е, че ищцовата болница е лечебно заведение по чл. 11 от Наредба № 1/19.07.2017 г., което в периода 01.12.2021 г. – 31.12.2023 г. е извършило вземане на 535 проби от водачи на МПС, за които контролният орган е издал талони съгласно чл. 3, ал. 2 от Наредбата. Разходите на лечебното заведение за вземане на проби съобразно заповедите на ръководителя на болницата и заключението на вещото лице са в размер на 26 200 лв. Изявлението на ответника, направено в писмо рег. № 336-4492/02.02.2024 г. и в отговора на исковата молба следва да се цени като признание, че разходите за част от пробите – 131 на брой, следва да бъдат за негова сметка, тъй като в тях е установена концентрация на алкохол в кръвта на изследваните лица под 0.5 на хиляда и липса на наркотични вещества или техни аналози, т. е. налице е хипотезата на чл. 172а, ал. 2 от ЗДвП. Стойността на тази част от пробите е в размер на 6 550 лв. Спорът е дължи ли ответникът – ОД на МВР - Русе, разходите за останалите проби, при които е установена концентрация на алкохол в кръвта на лицата над 0,5 на хиляда и/или с тест е установена употреба на наркотични вещества или техни аналози или които са отказали извършването на проверка с техническо средство или тест.

Според въззивната инстанция, тези разходи следва да бъдат възложени в тежест на ответника, както е приел и първостепенният съд. Законът ясно е разграничил от кого се поемат разходите за вземане на проби в двете възможни хипотези, но коя от тях е приложима в случая става известно в момент, който е последващ вземането на пробите. Към момента на вземане на пробите в лечебното заведение концентрацията на алкохол в кръвта или употребата на наркотични вещества, са неизвестни. Те се установяват след това, от изрично изброените в чл. 19, ал. 1 от Наредба № 1/19.07.2017 г. лаборатории, на които пробите се изпращат заедно с талона за изследване и протокола по чл. 14, ал. 2. Едва в този момент може да бъде определено кой дължи тези разходи: ако концентрацията на алкохол в кръвта е под 0.5 на хиляда или не е установена употреба на наркотични вещества, те са за сметка на ведомството, чийто орган е назначил изследването, а ако е над тази стойност – от лицето, от което е взета пробата. За да се осигури и гарантира заплащането на разходите на болницата във втория случай, законът - в чл. 172а, ал. 3 от ЗДвП, е предвидил изрична забрана за връщане на водача на отнетото на осн. чл. 171, т. 1, б. "б" от ЗДвП свидетелство за управление на МПС. В тези случаи, при установена концентрация на алкохол в кръвта над 0.5 на хиляда или употреба на наркотични вещества, свидетелството за управление

на МПС следва да бъде върнато на лицето само след представяне на документ от лечебното заведение за платен на болницата разход за вземане на проба. Забраната по чл. 172а, ал. 3 от ЗДВП касае действията на контролния орган (ответника), съответно – негово е задължението да осигури и гарантира изпълнението на задължението на лицето, от което е взета пробата, да заплати на болницата направените разходи. Когато не е изпълнил това свое задължение, предвидено в закона, контролният орган следва да понесе разходите на болницата за вземане на проби. Нормативната уредба е ясна и в този смисъл, въззивната инстанция не споделя извода на първостепенния съд за празнота в нея.

Отказът на водачите на МПС да бъде извършена проверка с техническо средство или тест, или несъгласието им с показанията на техническото средство или теста, е тяхно право съгласно чл. 3а, т. 1 и т. 2 от Наредба № 1/19.07.2017 г. и е без правно значение за отговорността за разходите за вземането на проби и последващото медицинско изследване, доколкото тази отговорност е разграничена съобразно концентрацията на алкохол в кръвта или установяването на наркотични вещества, а не с оглед на това чия е инициативата или волята за извършване на изследването.

Неудачна е аналогията, която жалбоподателят прави, между вземането на кръв за алкохолна проба и останалите медицински услуги, които се извършват в Спешно отделение на болницата и които се заплащат от пациенти, посетили отделението за съответната манипулация. В конкретния случай се касае за регламентирана от нормативен акт процедура, която се извършва от контролните органи и е свързана с осигуряване на безопасността на движението по пътищата.

Недоказани са твърденията на жалбоподателя-ответник, че болницата е отказвала да приема плащане от лицата, от които е взета проба за изследване. Видно от заключението на съдебно-счетоводната експертиза, през периода 31.12.2021 г. – 31.12.2023 г. 11 лица са платили на болницата разходите за вземане на проби, за което тя е издала 10 кредитни известия към фактурите. Представените служебни бележки нямат дата на издаване, но посоченият в тях размер на дължимите разходи за вземане на проби от 30 лв., е индиция, че касаят различен от процесния период, в който разходите за тази услуга са били определени от директора на болницата в размер на 50 лв.

Първостепенният съд е достигнал до същия извод за основателност на предявения иск до размер на 26 200 лв., поради което решението в обжалваната част следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

При този изход на спора в полза на въззиваемия следва да бъдат присъдени разноски в размер на 2 650 лв., представляващи платено адвокатско възнаграждение за представителство пред въззивната инстанция съгласно списък по чл. 80 от ГПК и договор за правна помощ от 18.06.2025 г. Същото е под минималния размер по чл. 7,

ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа съобразно обжалвания интерес от 26 200 лв., съответно – неоснователно е възражението на въззивника по чл. 78, ал. 5 от ГПК.

В решението е допусната фактическа грешка при изписване началото на периода, в който са извършените разходите (01.12.2001 г. вместо 01.12.2021 г.), която не е пречка за произнасяне на въззивния съд по подадената жалба и следва да бъде отстранена след влизане на решението в сила.

Водим от горното и на осн. чл. 271, ал. 1 от ГПК, съдът:

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 39/01.04.2025 г. на Окръжен съд – Русе по т. д. № 105/2024 г. по описа на същия съд, в обжалваната част.

ОСЪЖДА ОД на МВР – Русе, гр. Русе, бул.“Скобелев“ № 49 да заплати на „УМБАЛ Канев“ АД – гр. Русе, ул.“Независимост“ № 2, ЕИК 117505556 сумата от 2 650 лв. (две хиляди шестстотин и петдесет лева) разноси по делото пред въззивната инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____